

Kasvun ja oppimisen lautakunta 29.10.2025

Oikaisuvaatimus peruskoulun luokanopettajan virkavalinnasta (ESPOO-03-1457-25)

Valmistelijat / lisätiedot:
Hurme Siiri

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy Lintuvaaran koulun rehtorin päätöksestä 2.9.2025 § 4 tehdyn 12.9.2025 saapuneen oikaisuvaatimuksen siltä osin, että Lintuvaaran koulun rehtorin päätös luokanopettajan määräaikaisesta virkavalinnasta kumotaan ja lautakunta palauttaa virkavalinnan valmisteluun. Muilta osin oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Perustelut: Lintuvaaran koulun rehtorin päätöksellä 2.9.2025 § 4 virkaan valittu ei täytä tehtävän kelpoisuusvaatimuksia.

Täytäntöönpano: Päätös palautetaan valmisteluun välittömästi ja päätöksen kumoaminen tulee voimaan, kun tämä päätös on annettu tiedoksi virkaan valitulle hallintolain mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Selostus

Lintuvaaran koulun rehtori on päätöksellään 2.9.2025 § 4 valinnut luokanopettajan määräaikaiseen virkasuhteeseen. Päätöksestä on tehty määräajassa yksi oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimuksen on 12.9.2025 tehnyt yksi virkaa hakeneista asianosaisena. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan päätöksen kumoamista ja oikaisuvaatimuksen tekijän valitsemista jompaankumpaan avoinna olleeseen virkaan. Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että virkaan valittu ei täytä opettajien kelpoisuusvaatimuksesta annetun asetuksen 9 §:n mukaista kielitaitovaatimusta. Oikaisuvaatimuksessa todetaan oikaisuvaatimuksen tekijän olevan koulutuksensa ja kokemuksensa perusteella ansioituneempi kuin tehtävään valittu.

Oikaisuvaatimus on annettu tiedoksi virkasuhteeseen valitulle. Valitulle on varattu tilaisuus antaa lausuma.

Virkaan valittu on antanut 8.10.2025 päivätyn lausuman oikaisuvaatimukseen. Lausumassa virkaan valittu katsoo olevansa kelpoinen luokanopettajan virkaan. Opetushallitus on vuonna 2016 myöntänyt luokanopettajan kelpoisuuden rinnastamalla ulkomailta suoritettua tutkintonsa. Lausuman mukaan Opetushallitus ei ole edellyttänyt erillistä kielitodistusta, koska virkaan valittu on osoittanut kielitaitonsa yliopistossa suoritettujen sivuaineopintojen kautta. Virkaan valittu on suorittanut suomen kielen perus- ja syventävät opinnot sivuaineopintoina pääosin erinomaisin arvosanoin. Hänellä on yli 10 vuoden kokemus luokanopettajan tehtävistä. Lausuman mukaan oikaisuvaatimuksen tekijän väite siitä, että virkaan valittu lausuman antaja ei olisi kelpoinen virkaan, ei vastaa Opetushallituksen myöntämää päätöstä eikä Suomen lain mukaisia kelpoisuusvaatimuksia.

Virkaan valittu on lausuman liitteenä toimittanut lautakunnalle käsittelyä varten tutkintojen rinnastamispäätöksen, tutkintotodistuksen sekä työtodistuksen.

Hakuilmoitus

Tehtävä oli julkisessa haussa 13.8.-27.8.2025.

Kelpoisuusvaatimuksena tehtävään on peruskoulun luokanopettajan kelpoisuus.

Hakuilmoituksen mukaan tehtävässä edellytetään hyviä ryhmänhallintataitoja ja kokemusta erilaisten oppijoiden tukemisesta. Tehtävässä edellytetään myös joustavien opetusmenetelmien hallintaa ja innokkuutta opetuksen kehittämiseen, kuten myös hyviä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja.

Hakuajan puitteissa saapui 41 hakemusta. Rekrytointiprosessissa oli merkitty 11 hakijaa kelpoisuusvaatimukset täyttäviksi.

Kelpoisuus

Peruskoulun luokanopettajan kelpoisuus määräytyy opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998, kelpoisuusasetus) 4 §:n mukaan.

Luokanopetusta on kelpoinen antamaan henkilö, joka on suorittanut:

- 1) kasvatustieteen maisterin tutkinnon, vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset peruskoulussa tai perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot sekä vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset opettajan pedagogiset opinnot;
- 2) kasvatustieteellisistä tutkinnoista ja opinnoista annetun asetuksen mukaisen kandidaatin tutkinnon sekä 1 kohdassa tarkoitetut opinnot; tai
- 3) Islannissa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa vähintään kolmivuotiseen koulutusohjelmaan perustuvan peruskoulun luokanopettajan tutkinnon.

Kelpoisuus antaa luokanopetusta on myös henkilöllä, jolla on kelpoisuus antaa aineenopetusta perusopetuksessa ja joka on suorittanut peruskoulussa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot. Tämä ei kuitenkaan koske henkilöä, jonka kelpoisuus aineenopetuksen antamiseen perustuu peruskouluasetuksen 102 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on peruskouluasetuksen muuttamisesta annetussa asetuksessa, tai saman pykälän 3 momenttiin, sellaisena kuin se on peruskouluasetuksen muuttamisesta annetussa asetuksessa.

Jos 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu peruskoulun luokanopettajan tutkinto perustuu kolmea vuotta lyhyempään opiskeluun, henkilö on kelpoinen opettamaan perusopetuksen 1–4 vuosiluokilla tai, opetushallituksen määräämän lisäopiskelun suoritettuaan, kuten kolmivuotiseen opiskeluun perustuvan tutkinnon suorittanut.

Kelpoisuusasetuksen 23 §:n mukaan sen estämättä, mitä muualla tässä asetuksessa säädetään, opetusta voidaan väliaikaisesti enintään vuoden ajaksi määrätä antamaan henkilö, jolla on riittävä koulutus ja tehtävän edellyttämä taito. Tällainen henkilö voidaan kuitenkin määrätä antamaan opetusta yli kuuden kuukauden ajaksi vain, jos tehtävän edellyttämät kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä ei ole määräystä annettaessa saatavilla tai jos siihen on muu erityinen syy.

Peruskoulun luokanopettajan kielitaitovaatimus määräytyy asetuksen 9 §:n mukaan. Perusopetusta tai esiopetusta antavalla opettajalla tulee olla koulun opetuskielessä erinomainen suullinen ja kirjallinen taito.

Jos opetuskieli on muu kuin koulun opetuskieli tai jos kysymys on perusopetuslain 10 §:n 4 momentissa tarkoitettussa koulussa järjestettävästä opetuksesta, opetusta voi antaa myös henkilö, joka hallitsee opetuksessa käytettävän kielen. Opetushallitus määrää tarvittaessa, miten kielenhallinta osoitetaan.

Ruotsissa opettajankoulutuksen saaneella henkilöllä, joka on suorittanut koulutukseen kuuluvan opetusharjoittelun yksinomaan ruotsin kielellä, katsotaan olevan ruotsinkielisen koulun erinomainen opetuskielen suullinen ja kirjallinen taito. Ruotsinkieliseen kouluun voidaan ottaa muuta luokanopetusta kuin äidinkielen ja kirjallisuuden opetusta antamaan enintään kahdeksi vuodeksi henkilö, joka on suorittanut luokanopettajan tutkinnon Norjassa tai Tanskassa, sen estämättä, että opettaja ei ole osoittanut opetuskielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa.

Kelpoisuusasetuksen 22 a §:n mukaan tässä asetuksessa tarkoitettu erinomainen suomen tai ruotsin kielen suullinen ja kirjallinen taito osoitetaan suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetyllä tavalla.

Suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annetun valtioneuvoston asetuksen (481/2003, kielitaitoasetus) 15 §:n mukaan tutkintoa, jolla osoitetaan suomen tai ruotsin kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito, ei vaadita siltä, joka on kyseisellä kielellä

- 1) saanut 20 §:n mukaisen koulusivistyksensä ja suorittanut korkeakoulussa kypsyysnäytteen;
- 2) suorittanut ylioppilastutkinnon, johon sisältyy vähintään arvosana magna cum laude approbatur kyseisessä kielessä suoritettussa äidinkielen kokeessa; taikka
- 3) suorittanut ylioppilastutkinnon, johon sisältyy vähintään arvosana eximia cum laude approbatur suomi toisena kielenä tai ruotsi toisena kielenä - kokeessa.

Saman asetuksen 13 §:n mukaan määräytyy yleisten kielitutkintojen rinnastaminen valtionhallinnon kielitutkintoihin.

Perustuslain mukaiset nimitysperusteet

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 6 §:n mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa.

Perustuslain 125.2 §:n mukaisia yleisiä nimitysperusteita ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Taidolla tarkoitetaan koulutuksella ja kokemuksella hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä.

Perustuslain mukaiset nimitysperusteet ovat tulkinnanvaraisuutensa vuoksi oikeudelliselta sitovuudeltaan väljiä. Virantäyttöön kuuluu myös harkintavaltaa. Nimitysperusteiden soveltamisen yhteydessä harkintavalta ilmenee muun muassa viranomaisen oikeutena määritellä viran työtehtävät, painottaen nimitysperusteita tehtävien mukaisesti sekä päättää siitä, mikä merkitys viranhakijoiden erilaisille ansioille on annettava.

Perustuslain yleisiä nimitysperusteita tulee tulkita yhteydessä kyseisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin. Tällöin huomioidaan myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät.

Kannanotot väitteisiin

Hakuajan puitteissa saapui 41 hakemusta. Haastatteluun kutsuttiin 5 hakijaa, jotka olivat rekrytointiprosessissa merkitty kelpoisiksi ja osoittivat hakemuksessa hyviä ryhmänhallintataitoja ja kokemusta erilaisten oppijoiden tukemisesta. Valintakriteereissä painotettiin myös joustavien opetusmenetelmien hallintaa ja innokkuutta opetuksen kehittämiseen sekä hyviä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Oikaisuvaatimuksen tekijää ei ole kutsuttu haastatteluun. Virkavalinta on tehty hakijoiden työhakemusten sekä haastattelujen perusteella. Sittenmin on käynyt ilmi, että virkaan valittu hakija on virheellisesti merkitty rekrytointiprosessissa kelpoiseksi hakijaksi, vaikka hän ei tosiasiaassa täytä kelpoisuusasetuksen 9 §:n mukaista kielitaitovaatimusta.

Virkaan valittu on lausumassaan vedonnut siihen, että hän on suorittanut suomen kielen perus- ja syventävät opinnot sivuaineopintoina pääosin erinomaisin arvosanoin sekä siihen, että Opetushallitus ei ole edellyttänyt erillistä kielitodistusta, koska virkaan valittu on osoittanut kielitaitonsa yliopistossa suoritettujen sivuaineopintojen kautta.

Kelpoisuusasetuksen 9 §:n mukaisesti perusopetusta antavalla opettajalla tulee olla koulun opetuskielessä, eli tässä tapauksessa suomen kielessä erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Kielitaitoasetuksen 15 §:ssä listataan tilanteet, joissa tutkintoa, jolla osoitetaan suomen tai ruotsin kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito, ei vaadita. Suomen kielen perus- ja syventävät sivuaineopinnot eivät asetuksen mukaisesti riitä osoitukseksi erinomaisesta suomen kielen suullisesta ja kirjallisesta taidosta. Virkaan valittu ei täytä 15 §:n mukaisia vaatimuksia, jolloin hänellä tulisi olla asetuksen mukainen tutkinto, jolla osoitetaan suomen kielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Tällaista ei ole toimitettu.

Kelpoisuus- ja kielitaitovaatimukset lueteltuihin opettaja-ammatteihin on määritelty asetuksessa opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Opetushallituksen päätös antaa kelpoisuuden tehtävään vaadittavan koulutuksen osalta. Päätöksessä ei oteta kantaa kielitaitoon.

Opetushallitus ei ole siis voinut lausuman mukaisesti ottaa kantaa siihen, tuleeko virkaan valitun vielä erikseen osoittaa kielitaitonsa täyttääkseen kelpoisuusasetuksen mukaiset kelpoisuusvaatimukset.

Kelpoisuusasetuksen 23 §:n mukaan määräaikaiseen tehtävään voidaan valita myös henkilö, joka ei täytä kelpoisuusvaatimuksia. Tällainen henkilö voidaan määrätä antamaan opetusta yli kuuden kuukauden ajaksi kuitenkin vain silloin, jos tehtävän edellyttämät kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä ei ole määräystä annettaessa saatavilla tai jos siihen on muu erityinen syy. Kyseessä on määräaikaisuus 1.9.2025-31.7.2026 väliselle ajalle, eli yli kuuden kuukauden ajaksi. Tehtävää on hakenut määräajassa useampi kelpoisuusvaatimukset täyttävä hakija, eikä käsillä ole myöskään muuta erityistä syytä.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön toimintaohjeen 4.2 §:n mukaan rehtori tai koulunjohtaja ottaa välittömässä alaisuudessa olevan määräaikaisen henkilöstön, ellei ottamista ole määrätty tässä toimintaohjeessa muulle viranhaltijalle, sekä määrää opettajan toimimaan apulaisrehtorina tai varajohtajana. Toimivalta määräaikaisen luokanopettajan virkavalinnasta kuuluu siis ko. koulun rehtorille. Näin ollen lautakunta ei voi tutkia vaatimusta oikaisuvaatimuksen tekijän nimittämisestä virkaan.

Yhteenveto

Oikaisuvaatimus hyväksytään siltä osin, että Lintuvaaran koulun rehtorin päätös 2.9.2025 § 4 kumotaan ja virkavalinta palautetaan takaisin valmisteluun. Muilta osin oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Täytäntöönpano

Päätös voidaan panna täytäntöön kuntalain 143 §:n mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman. Päätös palautetaan valmisteluun välittömästi ja päätöksen kumoaminen tulee voimaan, kun tämä päätös on annettu tiedoksi virkaan valitulle hallintolain mukaisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Hakuilmoitus
- Ei julkaista Lintuvaaran koulun rehtorin päätös 2.9.2025 § 4 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Asianosaisen oikaisuvaatimus 12.9.2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Virkaan valitun lausuma 8.10.2025 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Virkaan valitun lausuman saate (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Virkaan valitun lausuman liite 1 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Virkaan valitun lausuman liite 2 (sisältää henkilötietoja)
- Ei julkaista Virkaan valitun lausuman liite 3 (sisältää henkilötietoja)

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä
Virkaan valittu

